

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam,

113. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Péntek, október 11.

Népek csatája.

Megtörténnek hát a hadüzenetek, hogy kezdetét vegye a népek egymásra eresztése, egy olyan faji és vallási háboru, amilyenről nem tudunk a történet újabb annálselei. A balkáni háboruk vadak, aminthogy a harcra vetett tömegek nagy része is a kulturától elmaradt félbarákokból állana, amelyek kegyetlenül és féktelenséggel küzdenek véit vagy valódi jogaikért, elvadulnak a ver szagától, nem harcolnak, hanem megszárolnak, nem győznek, hanem pusztítanak. Ahol ezek a hadi «tettek» lefolynak, ott nem marad egy kunyhó telgyujtatlannal és kirabolatlanul s nem maradnak levágatlan fülek, orok s falhoz vágatlan csecsemők. Egyfelől famekért kitörő boszu: ezek karakterizációja, másfelől évszázados sérelmezés a Balkán vad és sötét hegyvidékeit. Ahol állandó szokás a gyűlölet és az egymásra való féltelenség, nem is mehet másként. Már pedig ott szokás, naponkinti szokás. Statisztikai tény például, hogy az albán területeken a békeidőben is a férfiaknak negyven százaléka nem természetes halállal mulik ki, hanem elesnek egymás fegyvere által. Elképzelhető, hogy micsoda megszárlás megy ottan akkor, ha láncokról a háboru minden ördögei felszabadulnak.

A diplomácia még mindig reménykedik, hogy talán még sem lesz háboru. Hogy talán ez a sok mozgósítás, a fegyvermutogatási fenyegetőzés elég lesz arra, hogy a jobbik eszükre térjenek s ügyeket békés alkudozással próbálják dűlőre juttatni. De ez a reménykedés aligha válik be most már, amikor a harci szenvedélyek a különböző népekben annyira feltűzelve vannak, hogy az amugy sem tulságosan biztos balkáni királyi trónusok birtokosai belső háborutól tarthatnának abban az esetben, ha leinteni igyekeznének a harci lázat. S ha megbírnák is ezt tenni, csak elodáznák valamely csekély időre az eseményeket, amelyek koronként ott lenn a hegyek között ki szoktak történi.

Még nem tört ki teljes dűhével a

harc, de már is fölmerült a kérdés, hogy hol kell itt keresni a kezdeményezőt? Mely titkos erő vezette most össze e négy államot, hogy egyszerre törjenek a törökre? Melyik nagyhatalom a rejtélyes mozgató erő? Hol veszik a pénzt, amelyből mannap az egész világon kevés van s a legkevesebb a Balkánon szokott lenni. Olaszországnak érdekében áll, hogy a töröknek bajt okozzon, de pénzt nem adhat, mert ami van, az kell az afrikai kalandjára. Egy távirat szerint a francia kormány felhívta a francia nagybancokat, hogy a balkáni államoknak ne nyújtsanak hitelt, ez által is segítkezzen a diplomáciának a béke fenntartására.

De úgy látszik, minden hiábavaló. S készen kell állni, elsősorban nekünk. Mert emlékeznek arra az esetre, amiképpen a szerb-bolgár háboru idején elég volt a Khevenheider belgrádi követünknek megjelenni Párisban a győzelmes bolgár hadak előtt, hogy a további előnyomulást egyetlen szavával megakadályozza. Ma illyesmiről nem lehet szó, a följindulás sokkal nagyobb lent, semhogy ezt bármily tekintély intelmei lecsillapítani tudnák. Ma úgy áll a dolog, hogy előbb jön a hivatalos háboru, aztután jön a hegyek között a guerrillahadajrat, azután abból kifejlődnek, illetve kizüllenek azok a fegyveres tömegek, amiket keleti frázissal komitéknak neveznek, alapjában véve azonban fosztogató és zsaroló rablóbandák. S ha minden kis állam ilyen társaságokat vet a hadügyi piacra, utoljára is csak szüksége lesz a külső fegyveres beavatkozás, aminek mi iszszuk meg a levét. Vérben is, pénzben is.

A véráldozat talán még elkerülhető, itt-ott még némi reménység látszik arra. Az anyagiakban a baj már is súlyosan észlelhető. A közép-európai tőzsdéken mindenütt depresszió és ijedt a hangulat, a budapesti tőzsde csaknem a tejét vesztette.

A jövő nagyon sötét minden oldalon. Fegyveres közbelépés veti előre

az árnyékát s ebben az esetben a déli hadtestek kerülnek első helyen sorba.

Ma már diplomáciai közbenjárásokra nem lehet számítani, azt már csak úgy lehet remélni, mint valamely égi csodát. Az érkező hírek zagyvák és ellentmondók, mint mindig olyankor amiképpen a háboru veszélye lázassá teszi a közhangulatot. De az az egy szomorú igazság gyanánt alakul ki belőlük, hogy ezek az idők Kelet-európa történetében véres események kezdetét, államok letörését s államok kialakulását jelentik.

Inger Szolimán

mozgósít.

Önkéntes légiót szervez

Egy istenhátamögötti kis biharmegyei taluon, Nagypapmezőn él egy ember. Eppen úgy él, mint a többi vidéki földesur. Gazdálkodik amaga néhány száz holdas birtokán, esténként, ha vendégei vannak, valószínűleg alszik is, iszik is talán egy kicsit saját termésű borából, meggyűlésre bejár Váradra minden negyedévben egyszer. Egyszóval éli a maga életét, mint annyi más.

Nagyváradon jól ismerik Inger Szolimánt, az egykori szomáli alkirályt. Ismerik nyughatatlan, forrongó, a pillanatnyi helyzettel soha meg nem békülő, folytonosan új kalandokra, kalandos vállalkozásokra hajló természetét. Legutóbb, amikor Tripolisban kitört a harc Olaszország és Törökország között, az elsők között volt, a kik lementek a harctérre, hogy kardjukkal és karjukkal segítségére legyjenek a török ügynek. Azóta megint itthon van és folytonosan forrongó vért apró-cseprő közigazgatási háboruságok feidézésével próbálja lehűteni.

Természetesen ez nem lehet elég egy embernek, aki az afrikai harcmezőn egy brigádot vezényelt. Izzó temperamentumának új meg új izgalmak kellenek. A lapokban olvasható volt, hogy Inger Szolimán felhívást bocsájt ki, melyben először is egy országos bizottság alakítását indítványozza. A bizottságnak az lenne Inger Szolimán szerint a feladata, — hogy önkéntes légiót alakítson a törökök segítségére a küszöbön álló háboruban...

Harmincöt évvel ezelőtt, amikor Törökország Oroszországgal indult háboruba, ugyancsak hangos volt az ország a magyar-török barátság jel-szavától. A török-magyar rokonság szép meséjét akkor még elhitték az emberek és az azóta majdnem elfelejtett «csak jása»-val üdvözölték egymást jámbor magyarok, akik egyebet sem tudtak az igazhitű muzulmánok nyelvén. Lázban égett az egész ország, különösen a kis polgárságot, meg az egyetemi hallgatóságot hevitette a magyar-török barátság gondolata.

Tisza Kálmán volt akkor a miniszterelnök és a generálisnak nem egy kellemetlen órát szereztek Verhovayék, Lukács Gyuláké, akik nem kívántak semmi egyebet, csak éppen annyit, hogy a monarchia üzenjen háborut Oroszországnak. Persze, ez egy kissé bajosan ment volna. Jól tudták ezt a vezetők is és ezért inkább meglegedtek azzal, hogy tüntetéseket, — el kell ismerni — jól sikerült tüntetéseket rendeztek a magyar-török barátság érdekében.

Inger Szolimán harci riadója megkésétt egy kicsit. Alig hisszük, hogy ma egy-két kalandos diákiun kívül akadna még valaki, akinek kedve volna felesküdni a félholdas zszónak. A régi idők elmujtak. Azt hiszni, hogy fegyverforgató férfiak Inger Szolimán felhívására önként próbáljanak Törökország segítségére menni, ahhoz legalább is Inger Szolimán optimizmusának végtelen naivitása szükséges.

Gr. Tisza István

Mátészalkán.

Koosikázás csendőrszuronyok közt.

A napokban óriási feltűnést keltett Mátészalkán, hogy a község utcáit valóságos ellettek a lovascsendőrök.

Az állomás épületét is ellettek a csendőrök és a kakastollas, fegyveres haderő között fürkésző szemücsüvil urak sétalgattak, akikről nem volt nehéz megállapítani, hogy róvárosi detektívek.

Az állomást őrző csendőrök révén a közügyelem és a talány megfélemlése iránti buzgalom is a vasut felé terelődött, ahova éppen akkor várta a Nyiregyháza felől érkező vo-

Az őszi idény beálltával ajánljuk Szabó Miklós

férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházát Debreczen Piac-
utca 19. (az Alföldi tak. szemben), hol az összes őszi férfi-
és fiuruhák, felöltők, raglánok, télikabátok stb. stb. a legfino-
mabb és legjobb minőségben a legolcsóbb szabott árak mellett
szerezhetők be. Telefon 10-64.

natot. A vonat megérkezett és ennek az egyik kocsija szintén nagy mértékben ontotta a csendőröket és detektiveket.

Az egyik vasuti kocsiból kilépett gróf Tisza István. A gróf Mátészalkáról kocsin ment Kocsordra, édes anyjának és Lajos öccsének látogatására. Fogadtatására fia, ifj. gr. Tisza István és testvére, gr. Tisza Lajos jelentek meg a pályaudvaron.

Tiszák kocsiba ültek és logatukat a mátészalkai állomástól Kocsordig két lovascsendőr kísérte.

Mátészalka utcáin az emberek csoportokba verődve várták a grófnak az állomás felől közeledő kocsiját, amelyet gr. Tisza Lajos hajtott és hol éljenzéssel, hol abcuggal fogadták, a mint előttük elhaladt.

Komolyabb incidens nem történt.

Dívatlevél.

Mit hoz az őszi?

Az ideán az őszi divat nagyon hamar kikristályosodott, sokkal hamarabb, mint más esztendőekben. A hideg idő hamarosan szükségessé teszi a melegebb ruhát, miután a nyaralókat már rég hazakergette. Most minden szabóműhelyben nagyban és lázasan folyik a munka.

A kelmék egyre lágyabbak és simuleknyőbbak lesznek, ami különösen az ideai dívatzínhez: a sötét-kék és barna különböző árnyalataihoz, meg a sötétzöldhöz nagyon illik. Nagyon divatosak a skót mintájú kelmék, de ezeknek mintázása már nem olyan nagyon élénk színű, mint azelőtt volt; úgy, hogy nagyon tompított színekből áll. Nagyon szeretik a sávos szöveteket, sőt a bársonyt is, amelynek kelendősege még növekedett a múlt szezontól. Leggyakrabban fekete bársony szerepel és csak sokkal ritkábban látjuk élénkebb színekben. Bársonyból nemcsak koszti-mók, hanem esti és nappali látogatási ruhák is készülnek. Estélyi toilették épp úgy készülhetnek bársonyból, mint selyemből. Epen ezért a nappali látogatási ruhák mind kivehető zseffel készülnek és így a toilett esetleg decolletálva is viselhető. Vagy pedig a bársonykosztüm aljához sima és praktikus bluzt és egy elegáns derekat készítettünk, úgy hogy így is különböző alkalmakra használható.

Az őszi divat legfontosabb szük-seglete azonban a praktikus utcai ruha, amely az őszi rossz idő minden szeszélyének elletáll, amelyet nem áztat meg az eső és nem veszti el a szabása eleganciáját.

Az ideai őszi valószínűleg téli divatnak is különben két fontos változása van: a kabátok sokkal hosszabbak lettek, úgy, hogy most 78—80 cm. a normális hosszúság. A másik változás az, hogy az aljak 180—200 cm. bővekek, vagyis a szűk szoknyáknak végleg beakonyult.

Az őszi újdonságok között természetesen legpraktikusabb a feketebársony kosztüm, amely épp olyan alkalmas viselet az utcára, mint ahogy elegáns és diszkrét formáinál fogva vasárnapi és általában nappali látogatási ruhának is hordható. A bársony különben nagyon takarékos és hasznos viselet.

A háboru.

(A Monarchia mozgósít.
Megkezdődik a háboru.
Oroszország a háttérben.)

A Balkán most már lángban áll és a légkör föltartózatlanul terjednek tovább. Atkapanak ide ránk, erre a nagyon megviselt országra és ki tudja, hogy az egész balkáni háboruban nem mi leszünk-e a vesztesek; mi, akik részt sem veszünk benne, akik csak fölvonultatunk pár ezer koronát a határra, akik demasiroztatunk a nagyhatalmi tébolyért sok ezredet a szandzsákba.

Biztosan Magyarország lesz az, a mely tönkre megy ebben a háboruban. Ugyan mint biránk el mi, csak a mozgósítás költségeit is, amikor a mi kormányainknak — ime itt van ma a legjobb példa — egyéb gondjuk és más dolguk sincs, minthogy Bécsnek szállítsanak pénzt katonáira? Amikor a kormány mit sem törődött avval, hogy konszolidálja idehaza az ipart, a kereskedelmet, amikor Bécs legkisebb ohaja parancs volt neki, minit idehaza az ország ajkiáltása. És most ezt az országot, amelynek gazdasági megerősödésével soha gondolni sem akart a kormány, amelyről csak a dőrt huzták, a vérét, meg a pénzét vették, most ezt az országot könnyelműen odadobják egy nagyhatalmi tüntetés rettenetes költségeinek, hihetetlen megröbáltatásának. Mert hiába cöl a kormány, a mozgósítás igenis megtörténik.

A háboru.

A Balkán békéjét most már csak valami isteni csoda tudja helyreállítani. A nagyhatalmak, a koronás tőkerekere ahhoz, hogy a népszennvedélyeken diadalmaskodni tudjon. Ma már a montenegrói csapatok bent togták Berána városát. V szont a török csapatok is utban vannak Montenegro felé. Tehát a prológus meg van és most jön majd a nagy, véres színjáték, amely, ki tudja, hol áll meg.

A többi balkáni állam ma még nem üzent háborut, de csak órák kérdése, hogy ezek is megkezdjék az ellenségeskedést. Belgrádban visszautasították a hatalmak demarchéát és Bulgáriában is hasonló sors vár az elkésett közbelépésre. Most már, Montenegro hadüzenete után, formálisan is elkésett a demarche és éppen ezt akarta a balkáni szövetség Montenegro előretelésével leszögezni. Most már nem segíthet egyéb, csak az, ha a hatalmak a reformok azonnali megvalósítását kpréselik a portától. Erre azonban a hatalmak nem képesek és ezt olyan mértékben, hogy a Balkán-államok meg legyenek elégedve vele, Törökország nem csinálhatja meg. Tehát háboru lesz, amit a kis államok uralkodói sem tudnak követelőző alattvalóiktól megtagadni. A háboru holnap, vagy holnapután általánossá lesz és a Balkán-államok rá-szózták érte a felelősséget a nagyhatalmakra.

Megkezdődött a mészárlás.

Konstantinápolyból jelentik: A partához érkezett hírek szerint a montenegróiak átlettek a határt és megtámadták Beránát. A harc folyamatosan van.

Konstantinápolyból jelentik: A török estilapok szerint a montenegróiak körülfalták Beránát. A herénai hatóság levéltárakat és irattárakat biztos helyre vitték.

Az albánok betörték Montenegróba.

Konstantinápolyból jelentik: Gyakori Riza albán főnök a következőket táviratozza: «Négyezer albánnal benyomultam Montenegróba.

Harc a szerbek és a törökök között.

Konstantinápolyból jelentik: Egyre alaposabbnak látszik az az aggodalom, hogy a szerbek a szandzsákba akarnak bevonni. Jávor mellett tegnap harc kezdődött török és szerb csapatok között.

Oroszország is mozgósít.

Berlinből jelentik: A Presszentrale megerősíti, hogy az orosz kormány Orosz-Lengyelország nyugati határára általános mozgósítást rendelt el és most is próbamozgósítás ürügye alatt tette azt, hogy a lengyel lakosság előrelátható izgatottságát lecsillapítsa. Azért is mondják próbamozgósításnak az általános mozgósítást, mert félő, hogy a hadkötelesek máskülönbben tömegesen megszöknének. — A posta- és táviróhivatalnokokat már utasították a katonai parancsnokságok, hogy a mozgósítás ideje alatt miképpen lássák el a szolgálatot.

Elkeseredés a monarchia ellen.

Belgrádból jelentik: Ausztria-Magyarország ellen nagy az elkeseredés. A lapok szitják ezt a hangulatot és szemére vetik az osztrák-magyar monarchiának, hogy kétszínű játékot üz. Eppen úgy bujtogatják a lakosságot Ausztria-Magyarország ellen, mint az annxiós válság idején. A vendéglökben nem szolgálják ki azokat, akik németül vagy magyarul beszélnek, az utcán rendőrök feltartóztatják őket és igazolványaikat kéri.

Modern és a legjobb

Villamos berendezések

rendelje meg

PÖLDVÁRI-nál

üzleti telefon 168

gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Élő fáklya.

Borzalmas tűz-tragédia.

Borzasztó családi tragédiát jelentenek nekünk Halmiból. Egy petroleum lámpa okozta a rettenetes katasztrófát, amelyről az egész község mélységes részvettel beszél. Egy felrobbant petroleum lámpának lángjától tüzet fogott egy kilenc éves kis leánynak a ruhája és néhány pillanat múlva maga a gyermek is élő fáklya lett.

A leánya anyját a nagy ijedségtől szélütés érte és még most is eszméletlenül fekszik.

A katasztrófáról a következőket jelentik:

Halmiban Neumann Antal kilenc éves Berta nevű kisleánya tegnap este felé egyedül volt egy szobában és tanult. Az asztal mellett ült és az asztalon egy nagy petroleum lámpa égett.

Nem tudni, hogyan, mi módon, a kis leány karja beleakadt az asztalteri tőbe. Kiakarta szabadítani a karját és nagyot rántott az asztalteritőn. De oly szerencsétlenül, hogy lerántotta a terítőt az égő lámpával együtt, a mely felrobbant.

Egy pillanat alatt lángban állott a szoba és a leány ruhája is tüzet fogott. Rémes segélykiáltásokon tört ki a kis leány. A másik szobában tartózkodó édes anyja berohant és amikor látta, hogy mi történt, a nagy ijedségtől szélütés érte.

A szomszédok rohantak be Neumannék lakásába és tépték le a kis leány testéről az égő ruhát. Neumann Berta olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány óra múlva meghalt.

A jubileumi pénzek.

Nem fogadják el a debreceni piacon.

A millenniumi koronásokkal és az osztrák császár hatvanéves uralkodásának emlékére vert étkoronásokkal sok baj van a debreceni piacon. A vidékiek ugyanis hamisnak tartják a szkatolan rajzu emlékpénzt és nem akarják elfogadni. De nemcsak a vidékiek, hanem még a városi kofák is sokszor visszautasítják a diszpenzket. Így aztán természetes, hogy a vásárló közönség sem fogadja szivesen a jubileumi koronást és étkoronást, amelyekkel annyi baj van a piacon.

Tegnap reggel egy tanuiai asszony rémült arccal állított az ügyeletes rendőrtisztviselő elé:

— Tekintetes ur, becsaptak, hogy az uristen verje meg a lelketlen városi népet.

— Mivel csapták be?

— Ezzel a hamis pénzzel, — szölt az asszony és a rendőrtisztviselő asztalára dobott egy jubileumi étkoronást.

A tisztviselő jobbra-balra forgatta a pénzdarabot, semmi hibát nem talált rajta. Aztán megpengette: úgy csegett, mint az ezüstharang.

— Jó ez a pénz lelkem, — világo-
sította fel a feldűt ábrázatu me-
nyecsét.

— Már hogy mondhat ilyent? Is-
merem én a jó ötkoronást. Az iga-
zin a felséges király képe van, ezen
a hamison meg valami puccos dá-
máé.

A rendőrtiszt hosszasan magyaráz-
za az asszonynak, hogy mi jelenlé-
sege van a puccos dámlának s hogy
mily célból s alkalomból készült az
emlékpénz. Az asszony hallgatja,
hallgatja, aztán hirtelen téveszakítja
a beszédet:

— Hát csakugyan jó ez a pénz?

— Jó bizony, lelkem, bár volna be-
löle száz szákkal.

— Hát tudja mit? Ha jó, cserélje
be, vagy váltsa fel.

A tisztviselő, hogy lerázza magá-
ról az asszonyt, felváltotta az ötko-
ronást. A menyecske ravasz hu-
nyorgással köszön el. A szeméből ki-
olvashatni a gondolatát:

— No, ezt ugyan becsaptam.

Mert neki ugyan hiába magya-
rázzák, hogy jó pénz az is, ame-
lyiken nincs a felséges király arc-
képe.

SZÍNHÁZ.

1912. okt. 10-én, csütörtökön:

LEÁNYVASAR.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Harrison Jack — Székely Gyula.
Harrisonné — H. Serfőz Etel.
Lucy, leányuk — Zilahyné S. Vilma.
Gróf Rottenberg — Kassay Károly.
Fritz, fia — Máthé Gyula.
Miggles Tom — Falussy István.
Koresmáros — Kemény L.
Hajóskapitány — Szászhalmi Gy.
Lelkész — Láng Lajos.
Bessy, szobaleány — Borbély Lili.
Sam, szerencsen pincér — Perényi K.
Bengaline — Papp Dezső.
Mister Dugoo — Perényi József.
Mister Crockwell — Kőszeghy K.
Li, leánya — Kassayné.
Loo, leánya — Székelyné.
Udvarmester — Arday Árpád.

Heti műsor:

Pénteken: Csitri, vigjáték. B) bér-
let.

Szombat: Trenck báró, operett.
Ujdonság. C) bérlet.

Vasárnap délután: Asszonyfakó,
operett.

Vasárnap este: Trenck báró, ope-
rett. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Csitri holnap, pénteken kerül be-
mutatásra a közönség érdeklődése
mellett. Tekintve, hogy a vigjátéki
személyzet teljes gárdája vesz benne
részt, joggal reméljük, hogy magas
művészi színvonalon álló előadást fo-
gunk élvezni. — A főbb szerepeket
Wirth Sárika, Kiss Mariska, H. Ser-
főz Etel, Uti Gizella, M. Tordai Er-
zsi, Csanády Irma, Zilahy Gyula, Ke-
mény Lajos, Lajthay Károly, Bérczi
Ernő, Máthé Gyula, L. Farkas Pál,
Szabó Gyula és Pethő Pál játsszák.

A Limonádé ezredesből ma tar-
tották meg a színpadi próbát. Leg-
nagyobb munkát ad Perczel Karol-
nak ez a darab, ki a legmehezebb
táncokat tanítja be.

Trenck báró jelmezes főpróbájára
több oldalról lettünk felszólítva, hogy
bemeneti engedélyt bocsássunk ren-
delkezésükre. Több technikai akadá-
lyon kívül azonban tűzrendőri szem-
pontból sem állhat rendelkezésre az
igazgatóság, még a legilletékesebb
tényezők részére sem. Az előadás
iránt, mely egyike lesz az évad leg-
kedvesebb operettjének, általános ér-
deklődés mutatkozik.

HIREK.

Pezsgőzik a nyomor,

legalább is azt kell hinnünk, —
hogy Nyomor ötlesege őrzi azt a
csodálatosan szomorú tréját avá-
ros, illetve a kávéházak fiaival,
hogy most, amikor mindenkinek ab-
ban a fájó akkordban egyesül a
lelke, hogy «nincs pénz, nagy a
nyomor», és mégis telik piros olom-
pappal, citra vignettával leragaszt-
ott pezsgőre.

Kérem, ez egy szent megfigye-
lés. Tessék csak bekukkantani éjjel
a szaoályosan lerüggnyözött ká-
véházakba, meg tetszik látni, hogy
van pénz és ennélfogva van pezsgő,
cigény, jókedv és minden, amit
pénzért meg lehet vásárolni. Azt
mondják, hogy ezt a «szörnyű»
pénzkrízist a kereskedelmi világ-
ban érzik meg a legjobban. De-
hogy isé rzik. A kereskedelmi vilá-
g egy nagyon is vidám, pezsgő-
spalackok durrogásától hangos
világ ma. Csak tessék ezt megfi-
gyelni. A kereskedelmi körök tagjai
ma sem busulnak Debreczenben. —
Nincs olyan áldott és áldatlan este,
hogy Debreczen kereskedői közül
egy-egy és mindig más-más el ne
huzassa azt a régi nőfát, amely-
nek szépségét és hangulatát ez a
nyomorult pénzkrízis főnkre tudná
tenni. És következetesen mindig
csak kereskedelmi foglalkozásuak
mulatnak, olyanok, akiknek pénz-
ügyi exponáltságát legjobban meg-
támadhatta volna a krízis. Tehát
balgaság azt hinni, hogy olyan na-
gyon ártott és árt a kereskedők-
nek ez a kis pénzügyi nátha. De-
hogy is árt. A pezsgő jó a pénz-
krízis ellen, a cigány pedig egye-
nesen ellenmérge minden anyagi
válságnak és máskülönbben olyan
vig az élet, hogy nem lenne érde-
mes a kereskedőknek megjegyezni
Nyomor ötlesege csontos alakjától,
hiszen a nyomor is beadja a de-
rekát, ha pezsgővel itatják.

Hanem a hivatalnoki kar, az

tényleg megéri a pénzkrízis nyo-
masztó voltát. A ház urnője két-
szeresen többet kénytelen alkudni
a kofával, hogy selyembluzához
drágább csipkét vehessen. Aztán,
na meg a kávéházban sem lehet
duplahabbal kérni a kis csokolá-
dét, mert a pénzkrízis receptje sze-
rint ez ártana a bűdzsének. Szó-
val, így élünk nimolén. Jajgatunk,
kinlódunk és pezsgőzünk. Ez a mo-
dern magyar virtus. Hja, ugy hi-
zik, ha pezsgőzik a Nyomor. x.

— Pályázatok a debreczeni keres-
kedelmi és iparkamaránál. Husszálli-
tás a Vilmos huszároknak. A cs. és
kir. 7-ik huszárezred marhahus, disz-
nóhus és disznózsír szállítására aján-
lati versenytárgyalást hirdet. Pályá-
zati határidő okt. 15. d. e. 9 óra.

— Zaoszállítás. A kassai III-ik hon-
védkerület hadbiztonsága Munkács,
Szatmár, M.-Sziget és Nagykároly-
on állomásozó ezredei részére szük-
séges zaomennyiségekre árlejtést hird-
et. Pályázatok okt. 14-ig adandók
be. — A mezőhegyesi ménésbirtok
igazgatósága építési anyagokra, ra-
anyagokra, faipari cikkekre, kőtel-
árakra és ruházati cikkekre verseny-
tárgyalást hirdet. Ajánlatok október
30-ig adandók be. — A temesvári
7-ik hadtest a temesvári és nagy-
váradi raktárainak bevásárlandó rozs
és zabszükséglet mennyiségeiről tá-
jékoztató értesítést tett közzé. Ugy
ez, mint az előző pályázatok a ka-
mara hivatalában megtekinthetők.

— Nusi kasztrón meg akart halm.
Nagyszalontáról jelentik: Egy arany-
szőke haju kis kissziros kisasszony
akart tegnap reggel megválni az
élettől. A boldogtalan leány, akit csak
ugy keresztnevéen Nusinak ismert a
város, szerelmes lett egy urba, egy
urba, egy hideg szívű urba, aki nem
vizonozta szerelmét. sőt feltűnően
idegenkedést nem bírta a Nusi szerel-
mes lelke elviselni és ma reggel, mi-
kor az aranyos kasszát elhagyta, el-
bucsuzott a tarka likőrös üvegektől és
komisz zsiros-szűdöt rakva selyem ri-
diküljébe, hazaindult. Otthon aztán,
mint egy kis szerelmes cseledleány,
feloldotta egy pohárban a maró sző-
dát és megitta. Most a kórházban
fekszik Nusi. Még nem halt meg, de
valószínűleg itt hagyja ezt a szürke,
csunya őszi világot.

— Áttérés a halálos ágyon. Temes-
várról jelentik: Frisch László autoga-
rázs-tulajdonos a vonat alú veteite
magát és haldokolva szállították a
kórházba. Frisch tegnap a halálos
ágyán elhívatta Ferch Mátyás bel-
városi plébánost és kérte, hogy csa-
ládjával együtt térítse át a keresztény
hitre. A plébános teljesítette a hal-
doló kívánságát.

— Kovács Gyulát megvizsgálják.
A budapesti büntető törvényszék
vádtanácsa egy héttel ezelőtt fejirt
az igazságügyminiszteriumhoz, hogy
a miniszter jelölje ki azokat az or-
vosokat, akiknek kötelességük lesz az
igazságügyi orvosi tanács nevében
megtartani az orvosi felülvizsgálatot
Kovács Gyula ügyében. Az igazság-
ügyminiszter most leiratban köölte
a vádtanácsal, hogy az orvosi vizs-
gálat megtartásával dr. Moravcsik
Ernő egyetemi tanart, idegorvost és
dr. Oláh Gusztávot, a lipótmezei té-
bolyda igazgatóját bizta meg. A két
szakértő kötelessége lesz eszerint Ko-
vács Gyula elmeállapotának megvizs-
gálása és a törvényszéki orvosok is-
meretes szakvéleményének a felüljö-
rálata. Akkor fog ehatározó lépés
történni Kovács Gyula sorsáról.

— Megégett kis gyermek. — A
gondatlanságnak, a gyermekpaj-
kosságnak megint áldozata van. A
piros lángnyelvek, amelyeket talán
játszi gyönyörűséggel ugrált körül a
magára maradt könnyelműség, egy kis
leányka fiatal kis testét égették sz-
sze, úgy, hogy halálra csökkenték a
nekipirosodott arcocskát s ma már
csak az összeégett, megszenesedett
holttestre hullathatják késői könnyei-
ket a gondtalan szülők, akik annyi
intő példából sem tanultak. Az eset
részletei a következők: Kiss István
hajdudorogi gazdálkodó tegnap dél-
után feleségével együtt kiment a tég-
lási határba, hogy ott káposztát va-
sároljon. Két leánygyermeké, főlygye-
let nélkül maradvá, tüzet rakott s uj-
jongva ugrált a lobogó tűz mellett.
Eközben a láng a 4 éves kis Juliska
ruhájába csapott s az tüzet fogott.
A kétségbeesett gyermek rémülten
szaladgált össze-vissza a házban, ami
által a tüzet csak észleltette. A na-
gyobbik leány teheteitlenül nézte nagy
ijedelmében kis testvére szenvedését
s nem tudta a tüzet eltojtani, úgy,
hogy a kis leány halálos égési seo-
ket szenvedett. Az orvosi segítség
már hiábavaló volt, a kis gyermek
ma reggel 4 órakor kiszenvedett. A
gondatlan szülők ellen megindították
az eljárást, hogy a szerencsétlenség-
ért mennyiben terheli őket felelős-
ség.

— Ma és a következő napokon a
Magyar Király-kávéházban Vágó Va-
leria k. a., országos zeneakadémiait
vezgett hagedűművész nő zeneestélyt
tart. Számos látogatást kér: Beke
Emil karmester.

— A feltékenység halottja. Nagy-
bányáról írják: Jani János vármezői
tanító neje igen feltékeny volt az
urára. A férjével emiatt állandó per-
patvarban élt. Egy ilyen jejenet után
tegnap az asszony a padláson agyon-
lőtte magát. Levelet találtak nála, a

Az Odolt

különösen kiemelve a többi
száj-tisztító szer közül
az, hogy a szájüreg az
öblítés után görcsövi vé-
konyságu, de e mellett
sűrű antiseptikus réteg-
gel van bevonva, mely
még órákkal azután is,
hogy a száj kiöblítettett,
utóhatást fejt ki. Ez az
utóhatás, mellyel egy má-
sik készítmény sem ren-
delkezik, adja meg min-
denkinek, ki a készit-

ményt naponta használja azt a biztosságot, hogy száját megvédte az erjedé-
sokozó és rothasztó anyagok hatásától, mely a fogakat megrontja.

melyben kéri, hogy vigyázzanak árván maradt két gyermekére s a férjének boldogságot kíván új feleségével. Az öngyilkosnak egy asszonytestvére egy évvel ezelőtt háromhónapos asszony korában lelakasztotta magát.

— **A Nemzeti-kávéházban** (vasutal szemben) ma és minden este női zenekar hangversenye.

A szerkesztésért felelős **Voith György**

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

Vincellér állást keres, — akár helyben, akár vidéken, — ki e szakmában teljes jártassággal bír és egyben a pintéri szakmában is járatos. Ajánlatok «Vincellér» jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Ha NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai napról fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Hízzétek Kaiser Salamon. T. H. 685.

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó Simonffy-utca 54. sz.

ŐSZI BARACKOT berözsre, postakosaraként 5 — korona, csemege-szőlőt 3-50, lekvárszilvái, császárkörtét, ugorkát, paprikát, paradicsomot 2-40, mázsánként 16 — kor. Szabó, Csongrádról.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

Kisbőví különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Schampan ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hűlgyet órák hosszában át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Há fehér rózsá» jeligére.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket, raktáron tart Balint József asztalos (Csapó) Bereke-utca.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérét.

azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkésnőt, aki szépen szokolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekffy Béla kefékötő mester, Zilah, Székelymegye.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Utazásifőnök ajánlkozik egy több nyelvet beszélő urasszonnyal. Irodai teendőiben és gépirásban járatos. Cím a kiadóban.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejtájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szaga

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógyszertáiraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő czegeknél: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,**

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: **MÁTRAI ÁKOS** gyógyszerészertárban. — Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbáüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

— **Mekuiatura papiros** olcsón kapható a kiadóhivatalban.

Szőlősgazdák

és

szőlőtelepítők figyelmébe!

Aki szőlőjét újra akarja telepíteni,

Aki szőlőoltványt akar rendelni.

AKI gyümölcsfát, rózsafát óhajtott ültetni —

kérjen oktató diszárjegyzéket az alábbi címtől:

Transylvania Szőlőtelepítő Vállalat

Maros-Vásárhely,

Dr. Gece Dániel-utca 39. szám.

Allandóan

mellékkeresésként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55. osz.** postahivatalba „Universium” jeligére beküldi. — Nem ügynökség.

Vizvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15.

A Főtér legszebb részén

modern portállal bíró

üzlethelyiség

kiadó,

esetleg a berendezés

eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Ludesser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete

(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol

harisnya és

párisi ujdonságokban.

Tisztítsd csak

Globus

(Tisztító kivonattal)

a világ legjobb fém tisztítószeré